

Kultur- och fritidsförvaltningen
Axel Stenbeck

2025-01-15

Dnr KOF 2024-146

Kultur- och fritidsnämnden

Ansökan till Westman-Wernerska stiftelsen att ändra ändamål av beviljade medel

Förslag till kultur- och fritidsnämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden ansöker hos Westman-Wernerska stiftelsen att ändra ändamål av beviljade medel i syfte att etablera ett militärhistoriskt museum i Gamla Linköping enligt kultur- och fritidsförvaltningens förslag. Ansökan innebär att Röda magasinet inte flyttas.
2. Kultur- och fritidsdirektören får i uppdrag att återrapportera till Westman-Wernerska stiftelsen om implementering av nytt militärhistoriskt museum i Gamla Linköping hösten 2026.

Ärende

2009-10-20 (§ 92) besvarade kommunfullmäktige ett medborgarförslag om att flytta Röda magasinet och Ryttaaretorpet till friluftsmuseet Gamla Linköping. I beslutet fick kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att söka fondmedel för flytten. 2013 beviljades nämnden 15,8 miljoner kronor ur Westman-Wernerska stiftelsen för flytt av båda byggnaderna.

Då en flytt av Röda magasinet inte bedöms vara genomförbart föreslås att genomföra det planerade museet över Linköpings militärhistoria, utan att flytta Röda magasinet. Tanken är istället att använda en befintlig byggnad, Curmanska magasinet, som hemvist för ett nytt militärhistoriskt museum. Ett förslag på utformning och implementering av ett nytt militärhistoriskt museum i Gamla Linköping har därför tagits fram. Förvaltningen föreslår att kvarvarande medel om 9,8 miljoner kronor används till att producera innehållet i museet, en fast utställning samt en utomhusutställning om Linköpings militära historia.

För att ett militärhistoriskt museum ska kunna etableras utan att Röda magasinet flyttas föreslås kultur- och fritidsnämnden ansöka hos Westman-Wernerska stiftelsen att ändra ändamålet av beviljade medel till kultur- och fritidsnämnden.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Ansökan till Westman-Wernerska stiftelsen att ändra ändamål av beviljade medel, 2025-01-15

Bilaga 1 - Förslag på nytt militärhistoriskt museum i Gamla Linköping

Bilaga 2 - Utredning Linköpings militärhistoria, 2018

Bilaga 3 – Presentation militärhistoriskt museum

Bakgrund

Få saker har påverkat Linköping och dess omgivning så mycket som stadens militära närvaro. I mer än 500 år har infrastruktur, byggnader, arbetsplatser, stadsdelar tillkommit som en direkt konsekvens av militären. Den militära historien har påverkat och fortsätter att påverka staden, dess omgivning och invånare. Många av Linköpings mest kända företeelser som universitetet, sjukhuset, tekniska företag som Saab och Ericsson har starka kopplingar till den militära historien och utvecklingen.

Linköpings militärhistoria och dess betydelse för staden skildrades tidigare i Garnisonsmuseet, ett ideellt museum som drevs fram till 2016 vid infaterivägen (intill Haningeleden). Museet bestod bland annat av föremål från 1500-talet till 1990-talet i form av uniformer, personlig utrustning och vapen.

2009 inkom ett medborgarförslag om att flytta Garnisonsmuseet i Linköping till Gamla Linköping. Kommunfullmäktige beslutade (2009-10-20 § 92) att medborgarförslaget ansågs besvarat och kultur- och fritidsförvaltningen fick i uppdrag att utreda lokalisering inom Friluftsområdet Gamla Linköping samt utreda förutsättningar för att flytta Garnisonsmuseets byggnader (Röda magasinet och Ryttartorpet). I uppdraget ingick även att ansöka om stiftmedel för finansiering av flytt av byggnaderna.

2013 beviljades nämnden 15,8 miljoner kronor Westman-Wernerska stiftelsen för flytt av båda byggnaderna.

2015 beslutade kultur- och fritidsnämnden att tillskriva Westman-Wernerska stiftelsen med en begäran att få använda en del av de avsatta medlen till flytt av Ryttartorpet (4 miljoner kronor) och till en utredning om hur övrig militärhistoria skulle skildras (2 miljoner kronor). Utredningen skulle innehålla ett utställningsförslag och en lokalutredning. Stiftelsen svarade positivt på nämndens önskemål, under förutsättning att Röda magasinet flyttades.

Eftersom Röda magasinet där Garnisonsmuseet var inrymt är ett statligt byggnadsminne krävdes tillstånd från Länsstyrelsen samt ett upphävande av byggnadsminnet för en flytt av byggnaden. Länsstyrelsen fick en ansökan från Linköpings kommun om flytt 2012 (KOF 2012-09-07 § 6), vilken avslogs av Länsstyrelsen 2014-02-06. Beslutet överklagades av kommunen till Förvaltningsrätten. Förvaltningsrättens dom 2014-12-04 gav kommunen rätt att flytta Röda magasinet, under förutsättning att byggnadsminnet upphävs. Det är Länsstyrelsen som beslutar om att upphäva byggnadsminne och så har ännu inte skett.

Ryttartorpet med tre tillhörande uthus flyttades till friluftsmuseet i januari 2018. Husen är placerade i Vallaskogen mellan stadskvarteren och Valla gård.

Vid kultur- och fritidsnämndens sammanträde (2018-03-22 § 40) presenterades en utredning om hur Linköpings militärhistoria kan skildras samt olika lokal- och placeringsalternativ. I utredningen framgår att en flytt och anpassning av Röda magasinet skulle kosta 54,4 miljoner kronor. Beräkningen är framtagen av Kulturfastigheter som äger Röda magasinet. Magasinet planerades att flyttas till Valla gård (Gamla Linköpings lantliga del). Den platsen är inte längre tillgänglig då det nya Fenomenmagasinet uppförs på den ytan. Någon ny lokalisering utredning av Röda magasinet har inte genomförts.

Då en flytt av Röda magasinet inte bedöms vara genomförbar har Kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram ett förslag på hur ett nytt militärhistoriskt museum i Gamla Linköping kan utformas i Curmanska magasinet som finns i området. Förslaget redogörs närmare i bilagorna Förslag på nytt militärhistoriskt museum i Gamla Linköping samt Utredning Linköpings militärhistoria från 2018.

En konsekvens av att utforma ett militärhistoriskt museum i Curmanska magasinet är att det inte längre kommer finnas någon lokal för de stadshistoriska utställningarna i friluftsmuseet. Detta gäller även tillfälliga utställningar som har inrymts i en del av Curmanska magasinet. Delar av de nuvarande stadshistoriska utställningarna kan eventuellt återanvändas på andra platser i Linköping, eller i andra miljöer i friluftsmuseet.

Ekonomiska konsekvenser

Utställningsproduktionen (både inomhus- och utomhusdelen) kommer att rymmas inom återstående fondmedel 9,8 miljoner kronor. Mer detaljerad budget för dessa fondmedel återfinns i bilaga 1.

Införandet av ett nytt militärhistoriskt museum i Gamla Linköping innebär ökade drifts- och utvecklingskostnader för kultur- och fritidsnämnden, som uppskattas till cirka 1 miljon kronor, se nedanstående tabell:

Budget för nytt militärhistoriskt museum i Gamla Linköping

Driftkostnad (innefattar exempelvis personal med adekvat kompetens för utställningen, programverksamhet och underhåll)	800 000 kr
Utveckling (innefattar exempelvis teknik och andra förutsättningar som krävs i utvecklingsarbetet)	200 000 kr
Summa	1000 000 kr

I nämndens internbudget saknas idag finansiering för ett nytt militärhistoriskt museum. Finansiering av kostnaden behöver därför ske genom att nämndens budgetram utökas alternativt genom omprioritering inom budgetramen.

Kommunala mål

Ett tryggt och säkert Linköping

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Någon jämställdhetsanalys har inte gjorts vid beredning av ärendet.

Samråd

Samråd har skett med berörd tjänsteperson på kommunledningsförvaltningen som ansvarar för stiftelsefrågor och som inte har något att erinra mot förslaget.

Uppföljning och utvärdering

Åtterrapporering till Westman-Wernerska stiftelsen om implementering av militärhistoriskt museum i Gamla Linköping ska ske under hösten 2026. Nämnden får löpande information om implementeringsarbetet.

Samverkan/information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Samverkan med facklig part är inte påkallad

Kultur- och fritidsförvaltningen

Karin Olanders

Beslutet skickas till:
Klicka här för att ange text.